

Parlamentul României Camera Deputaților

**Domnului Valer DORNEANU,
Președintele Curții Constituționale**

Stimate domnule Președinte,

În temeiul art. 146 lit. a) din Constituția României, al art. 11 lit. a) raportat la art. 15, alin. (1) din Legea 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, parlamentarii enumerați în tabelul anexat formulează prezenta

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE

cu privire la **motive extrinseci și intrinseci de neconstituționalitate** ale Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii în considerarea încălcării dispozițiilor art.1 alin.(5), art.64 și ale art.71 alin.(1) și ale art.133 alin. (3) din Constituția României.

Situația de fapt

În data de 31.10.2017, Biroul permanent al Camerei Deputaților a fost sesizat, în procedură de urgență, cu *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii.*

În data de 12 decembrie 2017, propunerea legislativă menționată mai sus a primit raport de adoptare, cu amendamente, din partea Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției. După ce, pe 13 decembrie a fost introdusă pe ordinea de zi a plenului, în aceeași zi a fost dezbătută și adoptată de Camera Deputaților, fiind transmisă Senatului care avea calitatea de cameră decizională.

După ce a fost din nou dezbătută la Comisia specială comună a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției, în 20.12.2017, propunerea legislativă menționată mai sus primește raport favorabil cu amendamente și înscrisă pe ordinea de zi a Senatului din 21 decembrie 2017, dată la care este adoptată.

I. MOTIVE EXTRINSECI DE NECONSTITUȚIONALITATE

I.1. Legea a fost adoptată cu încălcarea principiului autonomiei Camerelor Parlamentului, prevăzut de art. 64 din Constituție

În conformitate cu prevederile art. 64, Constituția consacră o autonomie organizatorică, regulamentară și financiară a Camerei Deputaților și Senatului, în virtutea căreia fiecare Cameră are dreptul de a-și stabili singură structurile interne de lucru, normele procedurale și metodele după care își va desfășura activitatea.

Legea fundamentală consacră această autonomie a Parlamentului atât în raport cu celelalte autorități publice (sau instituții publice), cât și în ceea ce privește cele două Camere, una față de cealaltă. Prin urmare, pe de o parte, nicio altă autoritate publică nu are competența de a adopta/stabili norme ce vizează organizarea și funcționarea Parlamentului, iar pe de altă parte Camera Deputaților nu poate adopta reguli care să poată fi opozabile Senatului, și invers (excepție face regulamentul comun, ce vizează însă domeniul exclusiv al situațiilor în care Camerele pot lucra în ședințe comune).

Mai mult decât atât, ca expresie a autonomiei Camerelor, potrivit art. 71 alin. (1) din Constituție, nimeni nu poate fi, în același timp, deputat și senator. Aceasta incompatibilitate, ce funcționează încă din faza alegerilor parlamentare,

înseamnă că exercitarea concomitentă a mandatului de deputat și a celui de senator este practic imposibilă.

În virtutea autonomiei parlamentare, deputații și senatorii își pot exercita drepturile numai în Camera din care fac parte, fiind interzis expres ca un senator să își poată valorifica drepturile regulamentare în cadrul lucrărilor Camerei Deputaților, iar un deputat în cele ale Senatului. În acest sens este și jurisprudența constantă a Curții Constituționale din 1993 și până în prezent (Decizia nr. 68/1993; Decizia nr. 45/1994; Decizia nr. 46/1994; Decizia nr. 1009/2009).

Ignorarea ori chiar încălcarea acestor exigențe constituționale echivalează cu nesocotirea autonomiei Camerelor Parlamentului, actele astfel adoptate de o Cameră a Parlamentului fiind susceptibile de neconstituționalitate.

Or, legea supusă controlului de constituționalitate a fost adoptată cu încălcarea prevederilor constituționale ce consacră autonomia celor două Camere ale Parlamentului, atât în ceea ce privește exercitarea dreptului de a formula amendamente, cât și în ceea ce privește elaborarea și adoptarea raportul comisiei sesizate în fond.

Astfel, potrivit datelor publice înscrise în fișa inițiativei legislative, Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii a fost transmisă, în vederea avizării în fond, de către Biroul permanent al Camerei Deputaților Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției și, ulterior, de către Biroul permanent al Senatului la aceeași comisie comună. Menționăm că această comisie specială comună este formată din 15 deputați și 8 senatori.

În calitate de primă Cameră sesizată, la Camera Deputaților Comisia specială comună a dezbătut Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii, și a adoptat un raport votat de majoritatea senatorilor și deputaților, membri ai comisiei. Mai mult decât atât, la dezbaterile legii în cadrul primei Camere competente, respectiv Camera Deputaților, senatorii au formulat amendamente pe care, după cum rezultă din raportul comisiei, acestea le-a și adoptat. Prin urmare, senatorii, membri ai Comisiei speciale comune, și-au exprimat voința și au participat la luarea unei decizii în Camera

Deputaților, încălcând dispozițiile art.64 și ale art. 71 alin. (1) din Constituția României.

În mod similar, Biroul permanent al Senatului a transmis spre avizare în fond aceleași Comisii speciale comune Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii în forma adoptată de Camera Deputaților. Comisia a adoptat un nou raport pe care l-a supus spre aprobare plenului Senatului. Și în cadrul acestei etape a procedurii legislative au fost depuse amendamente atât de senatori cât și de deputați, raportul fiind adoptat cu votul majorității membrilor comisiei sesizate în fond, adică senatori și deputați, fiind astfel încălcate din nou aceleași dispoziții dispozițiile art.64 și ale art.71 alin. (1) din Constituția României.

Încălcarea principiului autonomiei parlamentare rezultă din următoarele:

- Biroul Permanent al fiecărei Camere a sesizat în fond, pentru elaborarea raportului, o comisie comună specială; sesizarea unei comisii comune este posibilă doar de către Birourile Permanente ale celor două Camere reunite în ședință comună și nu de fiecare birou permanent în mod succesiv în funcție de camera sesizată.
- Amendamentele au fost formulate de senatori în cadrul dezbaterii de la Camera Deputaților și de deputați în cadrul dezbaterii de la Senat; împrejurarea că deputați ce au depus amendamente în cadrul dezbaterii de la Senat nu au fost primiți să le susțină pe motiv că nu au dreptul să participe la lucrările unei camere ai cărei membri nu sunt este cea mai bună dovadă a faptului că dreptul de a formula amendamente al parlamentarilor nu se poate exercita în acest mod.

Votul exprimat în cadrul comisiei comune speciale de senatori în cadrul dezbaterii de la Camera Deputaților cu privire la amendamente și pe raportul acestei comisii și, similar, votul exprimat în cadrul comisiei comune speciale de deputați în cadrul dezbaterii de la Senat.

O asemenea soluție - ce este în flagrant dezacord cu toate principiile și normele constituționale ce instituie și garantează bicameralismul funcțional consacrat prin Legea fundamentală - nu poate fi justificată sau motivată de urgența ori de necesitatea aducerii la zi a reglementărilor în domeniul justiției, iar a permite desfășurarea unei asemenea proceduri de legiferare este un precedent cu grave consecințe pentru parlamentarismul românesc.

I.2. Încălcarea dispozițiilor art. 74 alin. (1) din Constituția României privind dreptul de inițiativă legislativă

În derularea procesului legislativ, Comisia Specială Comună a Camerei Deputaților și Senatului *pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției* a aplicat proceduri care încalcă dreptul de inițiativă legislativă al deputaților sau al senatorilor.

Constituția României stabilește exhaustiv prin dispozițiile art. 74 alin. (1) cui revine dreptul de inițiativă legislativă, în România: „*inițiativa legislativă aparține, după caz, Guvernului, deputaților, senatorilor sau unui număr de cel puțin 100.000 de cetățeni cu drept de vot. Cetățenii care își manifestă dreptul la inițiativă legislativă trebuie să provină din cel puțin un sfert din județele țării, iar în fiecare din aceste județe, respectiv în municipiul București, trebuie să fie înregistrate cel puțin 5.000 de semnături în sprijinul acestei inițiative.*”

Regulamentele parlamentare detaliază conținutul dreptului de inițiativă legislativă aparținând deputaților și senatorilor. Conform acestor regulamente deputații și senatorii au dreptul de a înregistra propuneri legislative, dar și dreptul de a depune amendamente, în scris, la proiectele de lege sau propunerile legislative aflate în dezbateri parlamentară. Același drept îl are și Guvernul României. *Per a contrario*, nicio altă persoană fizică sau juridică nu poate formula amendamente scrise sau orale la proiectele sau propunerile legislative care sunt supuse dezbaterii și aprobării în Camerele Parlamentului. Cu încălcarea dispozițiilor art. 74 alin. (1) din Constituția României, Comisia Specială Comună a Camerei Deputaților și Senatului *pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției* a luat în discuție și a aprobat amendamente formulate de alte subiecte de drept decât cele care au drept de inițiativă legislativă. Aceste amendamente au fost înregistrate în anexa 1 - Amendamente admise la raportul privind propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii prezentate și dezbătute în ședința Camerei Deputaților din data de 13 decembrie 2017. Elocvente în acest sens sunt amendamentele (admise) referitoare la art. 24 din Lege înscrise la paginile 23-26 (nr. crt. 46, 47, 48, 49) din anexa 1 la raport.

În cadrul procedurii parlamentare de consultare publică, orice autoritate, instituție, organizație civică sau profesională sau persoană fizică poate depune opinii cu privire la formularea unui text de legea înregistrată la Parlament. O astfel de procedură se desfășoară doar prealabil procedurii dezbaterii inițiativei legislative în comisii, tocmai pentru a evita potențiale confuzii între sugestiile venite din cadrul societății civile și amendamentele formulate de parlamentari. Însușirea unor astfel de opinii de către parlamentari este posibilă, însă, în acest caz, amendamentul este al parlamentarilor și nu poate fi formal atribuit prin raport entității care l-a exprimat la origine. Cu atât mai mult este încălcată această prevedere constituțională atunci când astfel de entități sunt nominalizate drept autoare ale amendamentelor alături de parlamentari.

I.3.) Legea supusă criticii de neconstituționalitate încalcă principiul constituțional al bicameralismului.

Art. 61 alin.(2) din Constituția României prevede în mod expres faptul că *”Parlamentul este alcătuit din Camera Deputaților și Senat”*, iar Curtea a statuat, în nenumărate rânduri, faptul că, în procesul legislativ, niciuneia dintre Camere nu i se poate înfrânge dreptul de a se exprima asupra prevederilor unui act normativ adoptat de Parlament, în întregul său. În acest context, facem mențiunea că la Art. I pct.24, care face referire la art. 29 alin.(11) din textul adoptat de Senat, norma integrată la Senat nu a făcut parte din textul inițiativei legislative dezbătute inițial în Comisia specială și nici nu a fost dezbătut și adoptat în prima cameră sesizată, Camera Deputaților. De asemenea, în aceeași situație se află și următoarele puncte: pct.55 - cu referire la art.53¹- nu a făcut parte din inițiativă, nu a fost discutat în Comisia specială, nu a fost dezbătut și adoptat în Camera Deputaților; pct.57 - cu referire la art.54 alin. (2¹) - nu a făcut parte din inițiativă, nu a fost discutat în Comisia specială, nu a fost dezbătut și adoptat în Camera Deputaților; pct.58 - cu referire la art. 54 alin.(5) - nu a făcut parte din inițiativă, nu a fost discutat în Comisia specială, nu a fost dezbătut și adoptat în Camera Deputaților; Art. III – care modifică Legea nr.153/2017 - nu a făcut parte din inițiativă, nu a fost discutat în Comisia specială, nu a fost dezbătut și adoptat în Camera Deputaților.

II. MOTIVE INTRINSECI DE NECONSTITUTIONALITATE

II.1. Încălcarea dispozițiilor art. 133 alin. (3), alin. (7) din Constituție.

Conform art. 24 alin. 2 pct. 1, lit. b) și c) din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii, adoptată de Parlament și supusă controlului de constituționalitate, din adunarea electivă care alege președintele Secției pentru Judecători, care este de drept și președintele Consiliului Superior al Magistraturii, fac parte și membrii de drept (Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție și Ministrul justiției), precum și membrii desemnați (cei doi reprezentanți ai societății civile).

Conform art. 133 alin. 3 din Constituția României, „Președintele Consiliului Superior al Magistraturii este ales pentru un mandat de un an, ce nu poate fi reînnoit, dintre magistrații prevăzuți la alineatul (2) litera a)”. Magistrații prevăzuți la art. 133 alin. 2 lit. a din Constituție sunt cei 14 magistrați aleși în adunările generale ale magistraților și validați de Senat. Aceștia fac parte din două secții, una pentru judecători și una pentru procurori. Prima secție este compusă din 9 judecători, iar cea de-a doua din 5 procurori.

Or, Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii, adoptată de Parlament, încalcă art. 133 alin. 3 întrucât, la alegerea președintelui Secției de judecători care este de drept Președinte al CSM, participă membrii de drept și cei doi reprezentanți ai societății civile, pe care legiuitorul constituent i-a eliminat din procedura de alegere a Președintelui CSM, tocmai pentru a se asigura că organul care garantează independența justiției este condus de un Președinte care a fost validat prin votul magistraților din adunările generale ale acestora.

De asemenea, în textul adoptat de Senat, la art. I, punctul 7, cu referire la art. 7 din Legea 317/2004, noul alin. (9) care prevede că „Hotărârea secției corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii, prevăzută la alin.(8), poate fi contestată de către persoanele prevăzute la alin.(7), la Secția I civilă a Înaltei Curți de Casație și Justiție. Contestația se soluționează în termen de 7

zile de la înregistrare, cu citarea părților. Întâmpinarea nu este obligatorie, iar dispozițiile art.200-201 din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările ulterioare, nu sunt aplicabile. Hotărârea pronunțată este definitivă.” încalcă prevederile art. 133 alin. (7) din Constituția României, care prevăd că „(7) Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii sunt definitive și irevocabile, cu excepția celor prevăzute la articolul 134 alineatul (2).”

În opinia noastră, prevederile **art. 134 alin. (1)** din Constituția României sunt încălcate prin adoptarea, la punctul 34 al art. I, a modificărilor cu privire la art. 40 alin. (1) lit. b) și d):

„Art.40.- (1) Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii are următoarele atribuții referitoare la cariera judecătorilor:

[...]. b) propune Președintelui României numirea în funcție și revocarea din funcție a președintelui, vicepreședinților Înaltei Curți de Casație și Justiție;

[...]

d) propune Președintelui României numirea în funcție eliberarea din funcție a judecătorilor;”, precum și a modificărilor cu privire la art. 40 alin. (2) lit. a) și b):

„(2) Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii are următoarele atribuții referitoare la cariera procurorilor:

a) la propunerea ministrului justiției, înaintează României propunerea pentru numirea procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prim-adjunctului și adjunctului acestuia, procurorului al Direcției Naționale Anticorupție, adjunctii acestuia, procurorului al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată Terorism adjunctii acestora;

[...] d) propune Președintelui României numirea în funcție eliberarea din funcție a procurorilor.”

Astfel, considerăm că este restrâns, cu încălcarea prevederilor constituționale, cadrul de alegere a președintelui Consiliului Superior al Magistraturii. Articolul 133 din Constituție nu lasă nicio posibilitate de a reglementa prin

lege condiții diferite sau mai restrictive. Președintele Consiliului Superior al Magistraturii este ales dintre magistrații prevăzuți în mod expres (judecători și procurori), implicit este ales de către toți magistrații (judecători și procurori) care își pot exprima opțiunea.

Totodată, este restrâns dreptul procurorilor de a candida, de a alege și de a fi aleși în funcția de președinte al Consiliului Superior al Magistraturii.

De asemenea, și dreptul judecătorilor de a candida, de a alege și de a fi aleși în funcția de vicepreședinte al Consiliului Superior al Magistraturii este restrâns.

Este operată o discriminare în rândul membrilor CSM (magistrați vs. reprezentanți ai societății civile). Cu alte cuvinte, judecătorii nu își pot exprima opțiunea pentru funcția de vicepreședinte, procurorii nu o pot face pentru funcția de președinte, în vreme ce reprezentanții societății civile o pot face.

Constatăm că membrii CSM, reprezentanți ai societății civile, pot lua parte (potrivit Constituției) numai la lucrările desfășurate în plenul CSM, prin urmare nu pot lua parte la activitățile desfășurate în secția de judecători/de procurori, unde nu sunt membri. (art. 133, alin. (2), lit. a) din Constituție)

Învederăm faptul că Ministrul Justiției, președintele ÎCCJ, procurorul general, membri de drept ai CSM, sunt abilitați să voteze în secțiile de judecători/procurori, în condițiile în care prevederea constituțională este clară și precisă cu privire la componența celor 2 secții. Prin urmare, nefiind membri nu au dreptul de a decide în cadrul secțiilor.

Mai menționăm și faptul că este restrânsă posibilitatea ca președintele și vicepreședintele CSM să provină din rândul judecătorilor, precum și posibilitatea ca ambele funcții să fie ocupate de membri ai CSM care provin din rândul procurorilor.

Luând în considerare toate motivele extrinseci și intrinseci de neconstituționalitate, detaliate în prezenta sesizare care vizează adoptarea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii cu încălcarea dispozițiilor constituționale prevăzute de **art.1 alin.(5), art. 61, art. 64, art. 74 alin. (1), art.133 alin. (3) și (7) și art. 134 alin. (1)** din Constituția României, vă solicităm, Onorată Curte, să constatați că LEGEA

pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii este NECONSTITUȚIONALĂ ÎN ANSAMBLUL EI.

În drept, ne motivăm sesizarea pe dispozițiile art. 133 alin. (3) din Regulamentul **Camerei Deputaților** și art. 15 alin. (1) și (2) din Legea 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

STIRIPEȘURI